

De konijnen

Preek over Spreuken 30:26
Ds. M.T. Al-Chalabi

Zingen: Psalm 88:9
Schriftlezing: Spreuken 30:18-33
Zingen: Psalm 77:2, 3
Zingen: Psalm 104:9
Zingen: Psalm 71:2

Gemeente, met de hulp van de Heere willen we overdenken wat we kunnen vinden in het voorgelezen gedeelte, Spreuken 30, daarvan het 26^e vers, alwaar geschreven staat:

De konijnen zijn een machteloos volk, nochtans stellen zij hun huis in den rotssteen.

We worden met de hulp van de Heere bepaald bij: *De konijnen*. Mogelijk denkt iemand: Ben ik nu naar de kerk gekomen om een preek te gaan beluisteren over konijnen? Ja, inderdaad. Want in Spreuken 30 gaat het over de woorden van Agur die spreekt over de konijnen. Hij gebruikt beelden uit de natuur als voorbeeld voor ons allen, als voorbeeld voor Gods kinderen. Dat betekent dat wij van de konijnen kunnen leren. Twee gedachten:

1. De konijnen zijn een machteloos volk;
2. De konijnen hebben een huis.

Het gaat dus over: *De konijnen*.

1. De konijnen zijn een machteloos volk. Dat staat letterlijk geschreven aan het begin van vers 26. 'De konijnen zijn een machteloos volk.'
2. De konijnen hebben een huis. Daarover gaat het in het tweede gedeelte van vers 26. 'Nochtans stellen zij hun [van God verkregen] huis in den rotssteen.'

1. De konijnen zijn een machteloos volk

Gemeente, gewoonlijk spreken we over de spreuken van Salomo. Zeer terecht, want bijna alle spreuken zijn door Salomo geschreven. Echter niet allemaal. Dit dertigste hoofdstuk is niet geschreven door Salomo, maar door een man met name Agur. Van deze Agur weten we eigenlijk maar weinig. Hij is een zoon van Jake, dat kunnen we lezen. En er staat geschreven tot wie hij spreekt. Verder, zoals gezegd, weten we weinig van deze man. Maar met het weinige dát we weten, weten we in ieder geval dat hij grote en hoge gedachten had van de levende God van hemel en aarde. Hij had zeer lage gedachten van zichzelf. Uit dit Bijbelwoord kunnen we afuisteren en opluisteren dat hij in de oudtestamentische tijd door de Geest van Christus niet alleen overtuigd werd van zonde. Hij werd niet alleen overtuigd van zijn eigen ongerechtigheid. Maar in het bijzonder werd hij overtuigd van de gerechtigheid die voor God kan bestaan in het gericht. De gerechtigheid van de Messias Die komen zou. Dat blijkt uit zijn woorden. Agur is inmiddels de strijd te boven. Hij is nu op de plaats waar Christus alles is in allen, maar wij hebben het Woord. Het woord van Agur, maar in het bijzonder het Woord van God.

Agur gebruikt diverse beelden uit het rijk der natuur. In de dogmatiek van ds. G.H. Kersten kunnen we lezen dat we kennis van God kunnen opdoen in de natuur. Bij ds. Hellenbroek lezen we het ook in het Vragenboekje. De kennis van God in de natuur is groot en genoegzaam om een mens schuldig te stellen in der eeuwigheid, maar het is niet voldoende. Want men vindt Christus niet in de natuur. Daarom is kennis van God in de natuur op zich een grote zaak, maar daarnaast hebben we het Woord van God nodig. In Spreuken 30 combineert Agur eigenlijk de beelden van de natuur met het Woord van God. Zo heeft hij het over ‘de kleinsten der aarde’. Hij heeft het over spinnen, over sprinkhanen en over mieren. Dezelve zijn wijs. Ze zijn van de kleinsten der aarde; doch ze zijn wijs. Ik moet eerlijk bekennen dat – als er bij mij een spin door het huis loopt – er maar één ding door mijn hoofd gaat, namelijk: Hoe kom ik zo snel mogelijk van dat beest af. Als ik een sprinkhaan in mijn huis heb, denk ik niet: Daar kan ik eens wat van leren. En wat de mieren betreft, niemand van ons zit daarop te wachten in zijn huis. Toch zegt de Heere: U denkt een wijs mens te zijn, maar u kunt iets leren van deze kleinsten der aarde, want die zijn wijs.

Hoe komen zij aan hun wijsheid? Wel, ze zijn met wijsheid ‘wel voorzien’. Dus de spinnen, mieren en sprinkhanen hebben hun wijsheid gekregen

van God, de Schepper van hemel en aarde. De God, Die ons geschapen heeft naar Zijn beeld, in kennis, gerechtigheid en heiligheid. De God, Die wij de rug hebben toegekeerd door onze diepe val. De God, Die wij verlaten hebben om nooit meer terug te keren in eigen kracht. Die God heeft de kleinsten der aarde met wijsheid wel voorzien. Drie van hen die genoemd worden zijn de sprinkhanen, de spinnen en de mieren. Het vierde kleine diertje dat genoemd wordt, waarvan we kunnen leren, is het konijn. Als we het woordje 'konijnen' lezen, zien we in de kanttekening dat het hier niet gaat over konijnen zoals wij die misschien thuis in een hok hebben. Het zijn dus niet van die schattige, pluizige beestjes met lange oren. Nee, de konijnen die hier worden bedoeld – in de King James Version worden ze de 'conies' genoemd – zijn een soort bergmuizen. In onze dagen worden ze ook wel 'klipdassen' genoemd.

Hoe zien die beestjes eruit? U moet daarbij denken aan een wat uit de kluiten gewassen marmot. De beestjes leven in Israël in de bergen, in Oostenrijk en Zwitserland komen ze voor. In Spanje zijn er zelfs heel veel. Spanje betekent letterlijk 'het land van de konijnen' of 'het land van de klipdassen'. Het gaat hier dus over de klipdas. Maar analoog aan het gebruik van de taal van onze Statenvertalers spreken wij over de konijnen. Deze konijnen zijn een volk. Als we een paar wolven bij elkaar hebben, spreken we van een roedel. Als we een paar schapen bij elkaar zetten, spreken we van een kudde. Maar deze konijnen zijn een volk. We kunnen over deze konijnen al eerder lezen in de Schrift, namelijk in de wetgeving van de Heere, in de wetten van Mozes. Daar staan deze konijnen opgetekend in een lijst van onreine dieren. Dan gaan we weer terug naar het begin. 'In den beginne schiep God den hemel en de aarde.' God zag al wat Hij gemaakt had, en het was zeer goed. De schepping, de Goddelijke schepping – de mens, geschapen naar Gods beeld – was goed. Het was alles zeer goed in het paradijs. Er was vrede. Vrede tussen God en de mens. Vrede tussen de mensen onderling. Vrede tussen Adam en Manninne. Er was vrede tussen de mens en de schepping. Wij leven in een tijd waarin de schepping zucht. Dat is allemaal een gevolg van onze diepe val. Maar in het paradijs lagen een leeuw en een lam naast elkaar, en de dood werd er niet gevonden. Er was vrede tussen de jachtluipaarden en de konijnen. De konijnen waren toen niet onrein. Er bestond geen lijst van onreine dieren. De konijnen zijn op de lijst van onreine dieren terechtgekomen door u, door jou en door mij.

Ik ontmoette eens een kind van God in Amerika. Die man kreeg het naar

zich toe. In Amerika zijn er wegen waar je soms vele wasberen (raccoons) kunt tegenkomen. Er worden er heel wat doodgereden. Dat kind van God zei: 'Iedere keer als ik in de auto stap is het dood en verderf. Maar nu heb ik door mijn diepe val die arme dieren meegetrokken in de ellendigheid die op deze aarde te vinden is.' Toen ik in de auto stapte – je raakt eraan gewend dat er langs de kant van de weg overal dode dieren liggen – moest ik daar toch wel aan denken. Zo zijn ook de konijnen terechtgekomen op een lijst van onreine dieren. Dat is mijn schuld. Dat is uw schuld. Dat is onze schuld.

De konijnen zijn onrein. In het paradijs was het zeer goed. Door de diepe val is de mens ook onrein geworden. U en ik, wij zijn een onrein mens die voor God niet meer kan bestaan. Een onrein mens die voor God nóóit meer kan bestaan. Zoals de konijnen een volk zijn, zo spreken we bij de mensen ook over een volk. We hebben het over het Nederlandse volk, het Canadese volk, het Duitse volk, en noemt u maar op. Maar in de prediking gaan we het toesnijden op twee soorten volken. De vraag die ik u wil stellen is: 'Bij welke van die twee volken hoort u?' Welke twee volken zijn er? Wel, ik zal ze tegenover elkaar plaatsen. Van nature horen we allemaal bij het Adamsvolk. We zijn goed geschapen. We zijn nameloos diep gevallen. We zijn een onrein Adamsvolk. Aan de andere kant is er een volk dat we beschrijven als het enige gelukkige volk op aarde. Dat is Gods volk. Dat is een Christusvolk. Er is dus een Adamsvolk en een Christusvolk. Waar hoort u bij?

Iemand vraagt: 'Is er geen derde optie?' Dan moeten we u zeggen: Er is geen derde optie. Een Adamsvolk wandelt van nature op de brede weg naar een eeuwig zielsverderf. Misschien zegt u wel: Ik ben een net kerkmens, voor zover die kunnen bestaan. Ik zie er netjes uit. Ik doe al mijn godsdienstige plichten. Ik lees drie keer per dag mijn Bijbel. Ik doe een gebed. Als ik denk aan het echte Adamsvolk waar u het over heeft, dan denk ik aan mensen die in een voetbalstadion zitten. Dan denk ik aan mensen die zich te buiten gaan aan alle zondigheid die in de wereld te vinden is. Maar daar bewaart de Heere mij voor.

O ja? Dus dan hebben we een Adamsvolk, een net kerkvolk én we hebben Gods volk. Gemeente, er zijn maar twee wegen. Weet u hoe het is gesteld bij dat Adamsvolk? Het Adamsvolk loopt van nature op de brede weg. Die brede weg is heel erg breed. De wereldling loopt aan de ene kant, en een net kerkmens loopt aan de andere kant van die weg. U komt die wereldling misschien bijna niet tegen in uw leven. Maar ... het is van

tweeën één. Van nature wandelen we op de brede weg die leidt naar een eeuwig zielsverderf. Van nature zijn we onrein. Probeert u zich maar niet te verheffen boven de wereld, want het is van tweeën één. Ook als het gaat over de eeuwige eindbestemming. Allen die wandelen op de brede weg, eindigen in een eeuwig zielsverderf. Als we eerlijk zijn denken wij stiekem: Er zal wel een eeuwig zielsverderf zijn waar Judas is en waar Hitler en Stalin zijn, en er is ook nog een eeuwig zielsverderf voor de kerkmens. Maar er is slechts één eeuwig zielsverderf. Daarheen leidt de brede weg waar we van nature op wandelen.

Waar horen we bij? Van nature horen we bij het Adamsvolk. Misschien is er ook een volk in ons midden dat zegt: 'Er is een wonder gebeurd in mijn leven. Een wonder waar ik in eeuwigheid niet over uitgewonderd raak. De Heere was de Eerste in mijn leven en Hij bleef de Eerste in mijn leven.' Kunt u daarom met vrijmoedigheid zeggen genade te hebben ontvangen, en een kind van God te zijn? Het lijkt weinig pastoraal wat ik nu ga zeggen, maar toch ... Als ik Petrus zou tegenkomen, de man die zijn Meester heeft verloochend toen de haan driemaal gekraaid had, die zei: 'Ik ken Hem niet, ik ken Hem niet.' En ik zou aan Petrus vragen: Waar hoort u nu bij? Dan zou hij zeggen: Ik kan niet ontkennen wat er gebeurd is in mijn leven, en toch, ik heb Hem op het hoogst misdaan. Nee, ik kan toch niet met vrijmoedigheid zeggen dat ik bij Gods volk hoor. Als ik David zou aantreffen nadat hij in de zonde was gevallen met Bathséba, en ik zou hem vragen: Waar hoort u bij, David? Wat zou hij dan zeggen? Ach, ziet u? Dat is niet om een derde weg te creëren met gemoedelijkheden en kenmerken waar we wat in meekunnen, maar we willen de vraag pastoraal aan uw hart leggen. Waar horen we bij?

Er is een volk op aarde dat zegt: 'Ik kan niet ontkennen wat er gebeurd is in mijn leven, en toch ... als de Heere vandaag om Zijn recht komt, hoe moet het dan in mijn leven?' Dat is een volk dat zegt: 'Er is een moment gekomen in mijn leven, dat de Heere mij velde op het slagveld van vrije genade.' Een ander zegt: 'Van kindsbeen af ken ik iets van die vreeze des Heeren. Er zijn momenten in mijn leven geweest dat God mij alles was, en ik mezelf moest wegcijferen.' Hoe moet het dan verder in het leven, want het moet uiteindelijk op Christus aan. Dat is niet slechts één keer nodig in het leven van Gods kinderen, maar dat is steeds weer nodig in hun leven. Waar horen we bij? Horen we bij het Adamsvolk? Horen we bij Gods volk? Er is een bekommerd volk in ons midden dat zegt: 'Ach, ik kan mij

niet rekenen bij Gods volk, want ik kijk zo hoog tegen dat volk op. Ik zie hen wandelen als eikenbomen der gerechtigheid. Bij dat volk hoor ik niet. Ik hoor hen dingen verkondigen en verklaren, zo groot en zo hoog! Ik kan dat volk wel vragen: Wie is dan uw Liefste? Mijn hart springt op als ik hoor hoe Gods kinderen verkondigen: 'Mijn Liefste is blank en rood, Hij draagt de banier boven tienduizend.' Maar deze Christus der Schriften is mij vreemd. Dat volk zou aan de ene kant nooit terug willen naar de wereld en het bederf. Maar het is aan de andere kant zo nodig, dat ze eens ontdekt worden aan hun onreine Adamsbestaan. Hoe is dat mogelijk? Wel, onder het geklank van Gods Woord en door de toepassing van de Heilige Geest. En als dát waar wordt in het leven, wat gebeurt er dan? We zouden het aan Saulus van Tarsen kunnen vragen. Hij was ook een net kerkmens. Als ik hem zou vragen: Waar hoort u bij? Bij het Adamsvolk of bij Gods volk? Dan zou Saulus vóór hij werd neergeveld met vrijmoedigheid zeggen: Ik hoor bij Gods volk. Ik ben wettisch, Ik ben de zaligheid aan het verdienen. Ik kan bidden als de beste. Ziet u hem gaan, richting Damascus. 'Wat gaat u daar doen, Saulus?' 'Ik ga de christelijke gemeente uitroeien.' Maar dan is van Gods kant gezien het ogenblik aangebroken dat in de hemel de drie-enige God beraadslaagt, zoals er beraadslaagd is van eeuwigheid. Met eerbied gesproken zegt de Zoon tegen de Vader: 'Vader, daar gaat een uitverkoren vat over de aarde. Dat is er eentje die aan Mij beloofd is van eeuwigheid. Dat is er eentje voor wie Ik aan het vloekhout genageld ben.' U zegt: 'Voor die vijand, die een hater is van God, van Christus en zijn naaste?' Ja, dát is nu vrije genade voor de grootste der zondaren. Die grote vijand moet ontdekt worden aan zichzelf. En wat gebeurt er dan, vanuit de eeuwigheid? Nogmaals met eerbied gesproken, dan wordt de Heilige Geest eropuit gezonden naar de aarde, Die in Zijn alomtegenwoordigheid zweeft over de weg naar Damascus. Hij zou naar recht Saulus van Tarsen voorbij kunnen zweven. Maar wat doet die Geest? Hij gaat naar de wil des Vaders, naar de voorkennis des Vaders, en door de verdienste van Christus intrek nemen in het hart van Saulus van Tarsen. Dan wordt die man aan zichzelf ontdekt. Wat betekent het als iemand ontdekt wordt? Ik zeg weleens, dan wordt iemands 'ontdekseld'. Dan gaat het deksel van het hart af. Dan neemt de Heilige Geest intrek in het hart van Saulus van Tarsen.

We gaan het hem nog een keer vragen: 'Waar hoort u bij, Saulus, bij het Adamsvolk of bij Gods volk?' Saulus ligt daar op de grond op de weg naar Damascus te happen in het stof, en hij zegt: 'Ik hoor bij het Adamsvolk.'

Niet bij Gods volk.' Als hij eerlijk ziet op zichzelf, moet hij zeggen: Bij Gods volk zal ik nooit horen. Ik ben een hater van God en mijn naaste. Ik heb zonde gedaan. En dat ik zonde gedaan heb, och, dat ga ik leren door de overtuiging van zonde. Dan zweeft alles wat ik gedaan heb mij voor ogen. O, het is wat, om zonde gedaan te hebben, om zonde gedacht te hebben, om zonde gevoeld te hebben, om zonde begeerd te hebben. Het hart wordt ontdekseld en het wordt uitgegoten. Saulus van Tarsen moet zijn levensweg neerleggen voor de Heere. Dan wordt het waar dat hij een zondaar is die in rekening staat met een God Die hij dacht te kennen. Maar nu staat hij in rekening met de grote, onbekende God. En zijn godsdienst? Die doet niet meer mee. Integendeel, zijn godsdienst klaagt hem aan. Hij wordt een zondaar. Saulus kende de wet van God uit zijn hoofd. Hij liep door de straten van Jeruzalem met het wetboek in zijn handen. Hij kon iedereen aanwijzen die de wet overtrad. 'Jij doet het niet goed, en jij niet, en jij al helemaal niet!' Hij had alleen nog nooit naar zichzelf gewezen. Maar op de weg naar Damascus wijst zijn vinger alleen nog naar zichzelf. Want: 'Vervloekt is een iegelijk die niet blijft in al hetgeen geschreven is in het boek der wet, om dat te doen.'

Dan ligt daar een man op de grond, die vervloekt is. Is er zo'n volk in ons midden? Vervloekt te zijn, is een zaak om te zeggen. Maar ook een zaak om te beleven. Als we doorleven gezondigd te hebben tegen de wet van God, dan gaat de spade nog wat dieper. Dan wordt het waar: 'Ik heb gezondigd tegen de heilige God van de heilige wet. Ik heb gezondigd tegen de rechtvaardige God. Ik ben schuldig, schuldig, schuldig.' Comrie zegt: 'Dan moeten we wel waken, want er zijn mensen die kunnen jaren en jaren verklaren hoe ze in rekening staan met de rechtvaardige God.' Het is waar, hiermee kun je hoge ogen gooien op een gezelschap. Maar als de liefde tot God wordt gemist, wordt alles gemist. Comrie zegt: 'We staan niet alleen in rekening met de rechtvaardige God, waarom we om eigen schuld voor eeuwig verloren moeten gaan. Maar we staan ook in rekening met de goede God.' Als we aan Saulus zouden vragen: Saulus, wat heeft die goede God ooit verkeerd gedaan in uw leven? Dan zou hij zeggen: Niets. Als we zouden vragen: Wat heeft die goede God gedaan, waardoor het u aan niets ontbroken heeft in uw leven? Dan zou hij zeggen: Helemaal niets. Zo is er een volk dat met God in rekening staat. Dat volk kan voor God niet meer bestaan. Maar dat staat ook in rekening met de goede, barmhartige God. Dan wordt het een wonder dat ik nog mag ademen.